

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om den Lancasterske Methode

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 1506. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1819_347-txt-shoot-idm136/facsimile.pdf (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

korrekte Sandhed, at Gædet ene gjorde hidtil aldrig Sagen klar, samt at hvad der hos vore Fæd, og under vissi Omstændigheder, var et godt Gæd, blev et Mis-Gæd, naar det under andre Betingelser anvendtes.

Heraf følger nemlig, iblandt Andet, at en Lære-Maade, som paa sit Eieb, og til sin Tid kan være fortreffelig, dog ligesaa er uskikket til at gøres almindelig, eller bestemmes til en uforvigtelig og uforanderlig Metode naar ved Undervisningen. Skolen udtrykker nemlig det reiste af alle menneskelige Forhold, da Undervisningens Held uafvendig beror paa Læreren og Lærlingens Villie; men Skolen beregner tillige en Vores-Virkning, som nødvendig afhænger af Evnerne hos Læser og Lærling, der, som man veed, ere hoist forskellige, og, at under dette Forhold enhver paa sin egen Methode, hvordan den saa for Resten er, maa staa, istedenfor at gaae, samme og besvare, istedenfor at læse og befærdes Undervisningen, mener jeg, er indlysende.

Naar altsaa ubemælede Skole-Mænd, til en vis Tid, og hos et vist Folk, ere enige om, at en eller anden Methode er under nærværende Omstændigheder, den gaarligste, da Pædagoger jeg ikke rettere, end at Alt hvad der, Skolen udfører, kan gøres til dens Indførelse, er, at saavidt muligt, alle nærværende, og fremfor Alt alle tilkomende Skole-Lærere gøres bekendte med den; medens der overlades til dem selv, om de vil følge den; naar de kun bringe deres Lærlinger saa vidt, som det ved Erfaringen er bevist, at de, ved hien Methodes Anvendelse kan bringes. Er da Methoden virkelig den bedste, man kjender, da vil den af sig selv blive herskende, til man opdager en bedre; svarer den derimod ikke til sit Nær, hender den, som vel er, af sig selv, og staaer i inder Tilfælde i Veien for det Bedre, som altid er i Vente, om det ikke alt er tilfødt.

Anvende vi nu disse, som mig synes, selektare Sandheder paa den Lancasterske Methode, da mener jeg, der er klart, at den i det Mindste ikke blandt os kan almindelig indføres uden største Skade for Almue-Undervisningen, thi langt fra at alle vore kundige Skole-Mænd skulde være enige om dens Fortræffelighed, har end ikke en

Eneste af dem givet den offentlig Vidnesberd; ligesom den da endnu er saa aldeles ny iblandt os, at de Førelse have mere end en dunkel Forstilling om dens Værdighed, og det Ingen kan have Erfaring om dens Gaarlighed i Danmark's Almue-Skoler.

Det siger her det Inter. Alt hvad man kan fortælle os om Methodens Under-Værter i fremmede Lande; thi deris maa den Døstowitsch og Pestalozziske Methodes Historie høre os, i saa Henseende langt heller at være vantree end lettroende, og deels lærer Historien os noksom, at hvad der kan tænkes og staae an i Frankrig, eller i England og Nordamerika, kan være saare uovervejeligt i Danmark. Hvad vi ellers ved lige Veligheden pleiede, endog saa alt for meget, at disse Die paa, var Dømmene i det protestantiske Tyskland, men de gaar, saavidt jeg veed, aldeles imod den Lancasterske Methode, og skænder det ingenlunde afviser dens Fortræffelighed, lyder det os dog, med langt mere Omhuagelighed at prøve, og længe mere Forsigtighed uddrede en Methode, der misbruger Europas største Skole-Mænd, og de Folk vi gennem Forhøderer hvo nærmest høve Træ og aandelig Udvikling tilfødes med.

Hvad der udenfra kunde anbefale Danske Methoden, færes da, thi at der ikke kommer an paa Antallet, men paa Værdigheden af dens udenlandske Venner, er saa klart, at det i Danmark, hvor vi til Lykke fulgte Luther, skænder Paven havde langt flere Følgersvende, at det der, siger jeg, ei burde nævnes, hvis man ikke virkelig havde beraabt sig paa de mange Stemmer Methoden havde for sig i heel og halv catholiske Lande, blandt Kætere, Methodister og Andet, hvis Veiledning vi meget maaske skædede os.

Ved sig selv altsaa: ved sin Overensstemmelse med den menneskelige Natur i Almindelighed, og Danneværds Vilkaar i Cardelehed, derved alene er det, Methoden kan vinde sand Fremgang iblandt os, thi deris lærer uanfækt, at vi give den voer Tilfald, uden hvilket den kun for os er en Skjæde, uden Liv og Kraft, der, ved at fortrænge en bifaldt Methode fra sin Plads, vel kunde staae; men aldrig gaae.

Hvorvidt nu den Lancasterske Methode selv kan anbefale sig, beror naturligvis deris paa,

